

## Valtuustoaloite köyhyysohjelman laatimisesta Tornioon

KV 26.09.2022 § 101

Valmistelija

Hallintopäällikkö Outi Kääriäinen

Valtuutettu Aino Hyöppisen 26.9.2022 jättämä ja 17 valtuutun allekirjoittama seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

” Seurakunnan diakoniatyön 150 vuotisjuhlavuoden merkeissä järjestettiin Torniossa 1.9.2022 köyhyyspaneeli, jossa tutkailtiin torniolaisten köyhyyttä ja syrjäytymistä mm. pitkäaikaistyöttömän, lapsiperheen ja onnettomuuden seurauksena köyhyyteen ajautuneiden näkökulmista. Köyhyys ja vähävaraisuus koskettaa melko suurta osaa torniolaisista ja asiaan tulee paneutua, erityisesti nyt kun sosiaali- ja terveystalouden tuottaminen siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Tornion kaupunginvaltuuston 25.4.2022 hyväksymän vuoteen 2025 ulottuvan kaupunkistrategian mukaan strategia toimenpiteisiin on kirjattu mm. ”Kaikenikäisten syrjäytymisen ehkäisy kuntalaisten palveluissa ja toimijayhteistyössä. Kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien päätösten vaikutusten ennalta arviointi.” Strategia ei kuitenkaan huomioi riittävästi köyhien, vähävaraisten ja heikompiensaisten tilannetta kaupungissamme. Köyhyys ja eriarvoisuus ovat lisääntyneet viime vuosikymmeninä. Tarvitaan erillistä paneutumista köyhyyden ja huono-osaisuuden ilmenemiseen. Siten voidaan pureutua köyhyyden syihin ja etsiä todellisia keinoja niin köyhyyden ennalta ehkäisemiseksi kuin köyhyyden vähentämiseksi ja köyhien elämäntilanteen parantamiseksi. Kaupunkistrategian täydennykseksi tarvitaan erillinen köyhyysohjelma

Esitän, että Tornion kaupunki laatii oman köyhyysohjelman. Ohjelmassa tulee kartoittaa köyhyyden esiintyminen lapsiperheissä, työttömien, työssäkäyvien ja ikääntyneiden keskuudessa. Ohjelmassa kartoitetaan myös köyhyyden syyt sekä tehdään toimenpide-ehdotuksia köyhyyden vähentämiseksi ja köyhien elämäntilanteen parantamiseksi Torniossa.”

Päätös

Päätetään saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Toimenpiteisiin

Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

ELLA 17.03.2026  
2158/02.05.01.00/2022

Valmistelijat ja lisätiedot ([etunimi.sukunimi@tornio.fi](mailto:etunimi.sukunimi@tornio.fi))  
Jenny Järvinen (hyvinvointikoordinaattori)  
Tarja Konola-Jokinen

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tornion kaupunki laatii erillisen köyhyysohjelman, jossa kartoitetaan köyhyyden esiintyminen eri väestöryhmissä, selvitetään köyhyyden syitä sekä esitetään toimenpiteitä

köyhyyden vähentämiseksi ja heikommassa asemassa olevien torniolaisten elämäntilanteen parantamiseksi.

Köyhyys, vähävaraisuus ja eriarvoistuminen ovat myös Torniossa tunnistettuja ilmiöitä. Kaupunginvaltuuston 25.4.2022 hyväksymässä kaupunkistrategiassa (vuoteen 2025) keskeisinä tavoitteina ovat muun muassa kaikenikäisten syrjäytymisen ehkäisy sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Nämä linjaukset luovat perustan myös köyhyyden ja huono-osaisuuden ehkäisylle.

Tornion kaupungissa köyhyyteen ja vähävaraisuuteen liittyviä teemoja käsitellään osana lakisääteistä hyvinvointikertomus- ja hyvinvointisuunnitelmatyötä. Monialainen HYTETU-ryhmä (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tukirakenne) koordinoi tätä työtä ja seuraa kuntalaisten hyvinvointia eri väestöryhmissä. HYTETU-ryhmän laatimassa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa huomioidaan myös vähävaraiset ja heikommassa asemassa olevat kuntalaiset osana hyvinvointierojen kaventamista.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteydessä tarkastellaan muun muassa lapsiperheiden, työttömien, työssäkäyvien sekä ikääntyneiden hyvinvointia ja toimeentuloon liittyviä tekijöitä sekä määritellään toimenpiteitä osallisuuden vahvistamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Työ tehdään yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, Lapin hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakunnan kanssa.

Tornion kaupunki lisäksi hallinnoi Lapin ruoka-aputoiminnan valtionavustushanketta vuosina 2025–2026, jolla turvataan ruoka-aputoimijoiden toimintaa. Ruoka-apu lievittää yleensä köyhyyttä lyhyellä aikavälillä, mutta oikein toteutettuna se voi myös vaikuttaa köyhyyden vähentämiseen pitkällä aikavälillä. Tämä ei tapahdu ruoka-avusta itsestään, vaan siitä mitä sen ympärille rakennetaan mm matalan kynnyksen neuvontaa ja avunsaantia pyritään tarjoamaan. Hankkeessa mukana olemalla kaupunki osaltaan pyrkii näin kehittämään ruoka-aputoiminnan vaikuttavuutta, yhdyspintoja ja turvaamaan avun saannin sitä tarvitseville. Lisäksi Tornion vuokra-asunnot antaa asuntoneuvontaa ja tekee yhteistyötä hyvinvointialueen palveluiden kanssa asunnottomuuden ehkäisemiseksi. Kaupunki selvittää asunnottomuuden tilaa ja vastaa tulleisiin valtakunnallisiin asunnottomuuskyselyihin Tornion osalta.

Erillisen köyhyysohjelman sijaan kaupunki edistää aloitteessa esitettyjä tavoitteita osana olemassa olevia strategisia ja lakisääteisiä suunnitteluasiakirjoja sekä HYTETU-ryhmän koordinoimaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Näin varmistetaan, että köyhyyden ja vähävaraisuuden vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa kaupungin pysyvää toimintaa ja kytkeytyvät kaupungin päätöksentekoon ja resurssien kohdentamiseen.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Elämänlaatulautakunta hyväksyy annetun vastauksen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle käsiteltäväksi.

Päätös

